

ADVIES

Keuze van opties in Richtlijn (EU) 2023/2225 inzake kredietovereenkomsten voor consumenten en tot intrekking van Richtlijn 2008/48/EG

Inbehandelingneming

Richtlijn (EU) 2023/2225 inzake kredietovereenkomsten voor consumenten, die Richtlijn 2008/48/EG intrekt en vervangt, moet uiterlijk op 20 november 2025 worden omgezet in het Belgisch recht en het nieuwe stelsel moet van toepassing zijn vanaf 20 november 2026.

Op de plenaire vergadering van de brc Verbruik op 25 september 2024 stelde de vertegenwoordiger van de FOD Economie de opties voor die verbonden zijn aan verschillende artikels van de richtlijn en die België de mogelijkheid geven te kiezen hoe het die artikels in nationaal recht omzet. De FOD Economie gaf toen aan vragende partij te zijn van een advies van de brc Verbruik met betrekking tot de diverse opties. Na die presentatie werd besloten om tegen 15 november 2024 een advies op te stellen over het al dan niet gebruiken van bepaalde opties.

Binnen de brc Verbruik werd de subcommissie “Financiële diensten” belast met de opstelling van een ontwerpadvies. Daartoe werden op 16 oktober, 6 november, 25 november en 2 december 2024 vergaderingen gehouden.

Na een schriftelijke procedure en een stemming op afstand, overeenkomstig artikel 8 van het huishoudelijk reglement van de brc Verbruik, werd het ontwerpadvies op 16 december 2024 goedgekeurd door de plenaire vergadering, onder het voorzitterschap van de heer Reinhard Steennot.

Inleiding

Richtlijn (EU) 2023/2225 inzake kredietovereenkomsten voor consumenten streeft twee doelstellingen na. Ten eerste, een intra-Europese kredietmarkt tot stand brengen in optimale omstandigheden voor consumentenbescherming. Ten tweede, het wettelijk kader aanpassen aan de nieuwe vormen van krediet die de afgelopen jaren zijn ontstaan door nieuwe verplichtingen op te leggen aan de aanbieders van die kredietvormen.

Daarom voert deze nieuwe richtlijn een aantal belangrijke wijzigingen in. Wat het toepassingsgebied betreft, geeft de richtlijn een nieuwe definitie van ‘kredietovereenkomst’, waardoor ook krediet in de vorm van uitstel van betaling eronder valt, zonder dat alle kredietovereenkomsten eronder vallen.

De definitie is van toepassing op kredietovereenkomsten voor bedragen tot € 100.000 (met inbegrip van kredietovereenkomsten voor bedragen van minder dan € 200 en kredietovereenkomsten zonder rente of andere kosten, die voorheen waren uitgesloten), op kredietovereenkomsten in de vorm van overschrijding en op uitstel van betaling, met als een van de voorwaarden dat een derde partij dat uitstel van betaling verleent en niet de leverancier van de goederen of diensten die met de consument een overeenkomst heeft gesloten.

Bovendien worden de verplichtingen van de richtlijn uitgebreid naar nieuwe spelers inzake krediet, zoals kredietgevers of kredietbemiddelaars (bijvoorbeeld het beoordelen van de kredietwaardigheid van consumenten), in het belang van de consumentenbescherming. De

richtlijn introduceert nieuwe verplichtingen voor alle kredietgevers, om ervoor te zorgen dat consumenten geïnformeerde keuzes kunnen maken en om bepaalde onrechtmatige praktijken uit te roeien.

Tot slot blijven verschillende vormen van krediet uitgesloten van het toepassingsgebied van de richtlijn. Die vormen vallen niet onder de nieuwe definitie van een kredietovereenkomst en worden opgesomd in artikel 2.2 van de richtlijn.

Hoewel de richtlijn een maximale harmonisatie beoogt, bevat ze toch, zoals aangegeven in de inbehandelingneming, opties die de lidstaten, waaronder België, enige speelruimte laten.

Tot slot is het de bedoeling dat de richtlijn van 2008 wordt ingetrokken op 20 november 2026, maar dat de bepalingen ervan van toepassing blijven op kredietovereenkomsten die op die datum van kracht zijn, totdat ze aflopen. Bepaalde artikelen van de richtlijn zullen echter van toepassing zijn op alle kredietovereenkomsten voor onbepaalde tijd die op 20 november 2026 van kracht zijn (artikelen 47 en 48 van de richtlijn).

ADVIES

1. Algemene overwegingen

De brc Verbruik wenst in de eerste plaats haar tevredenheid uit te drukken over het feit dat zij zich in een vroeg stadium kan uitspreken over de opties die België zou kunnen nemen.

De brc Verbruik benadrukt dat de richtlijn “maximale harmonisatie” beoogt, en dat ze dit principe steunt, los van de opties. Het kan de internationale concurrentie alleen maar ten goede komen als andere spelers de markt betreden en niet geconfronteerd worden met specifieke reglementering die alleen in België geldt. De brc Verbruik hoopt dat dezelfde lijn zal worden gevolgd in andere landen.

2. Onderzoek van de verschillende opties in de richtlijn

2.1. Unanieme standpunten

2.1.1. Artikel 2, punt 4, b – Kredietovereenkomsten in de vorm van overschrijding

“4. Op kredietovereenkomsten in de vorm van overschrijding zijn uitsluitend de volgende artikelen van toepassing: a) de artikelen 1, 2, 3, 17, 19, 25, 31, 35, 36 en 39 tot en met 50; en b) artikel 18, tenzij anders is bepaald door de lidstaten.”

De brc Verbruik wijst op het belang van artikel 18 betreffende de kredietwaardigheid van de consument bij kredietovereenkomsten in de vorm van overschrijding. Het gebeurt immers dat een kredietoverschrijding niet te voorzien is in de zin dat deze ontstaan kan zijn bij een afrekening van bijvoorbeeld een Visa-kaart, en vaak wordt die stilzwijgend geaccepteerd door een kredietgever. Desondanks moet de toestemming voor overschrijding in de overeenkomst worden opgenomen en daarom moet de kredietwaardigheidsanalyse pas plaatsvinden wanneer het contract wordt afgesloten en niet nadat overschrijding werd vastgesteld. Momenteel vereist het WER geen kredietwaardigheidsanalyse voor overschrijdingen. Hoewel overschrijdingen kleine bedragen kunnen betreffen, kan het immers ook om grote bedragen gaan (in verhouding tot het inkomen van de schuldenaar en afhankelijk van hoe vaak ze voorkomen). Die overschrijdingen maken consumenten nog meer kwetsbaar en kunnen een bron van overmatige schuldenlast zijn. De consumenten zijn van mening dat dit waarschuwingssignalen kunnen zijn.

2.1.2. Artikel 2, punt 5 – Kredietovereenkomsten in de vorm van kaarten met uitgestelde debitering

"5. De lidstaten kunnen kredietovereenkomsten in de vorm van kaarten met uitgestelde debitering vrijstellen van de toepassing van deze richtlijn: a) als die door een krediet- of betalingsinstelling worden verstrekt; b) als in de voorwaarden is bepaald dat het krediet binnen 40 dagen moet worden afgelost; en c) als die rentevrij zijn en met slechts beperkte kosten voor het leveren van de betalingsdienst."

De brc Verbruik wijst erop dat de huidige Belgische wetgeving kaarten met uitgestelde debitering reeds uitsluit van de kredietcategorie. Kaarten met uitgestelde debitering zijn immers eigenlijk geen kredietkaarten, maar eerder betalingsfaciliteiten voor een bepaalde periode. De brc Verbruik pleit dan ook voor een status quo, d.w.z. het behoud van de geldende wettelijke bepalingen in het Belgisch recht.

De brc Verbruik stelt vast dat de Europese richtlijn inderdaad slechts een termijn van 40 dagen voorziet en dat dit bijgevolg zo zal moeten omgezet worden in Belgisch recht, maar stelt hierbij dat er rekening moet worden gehouden met een pragmatische omzetting die de verdere uitsluiting van dit product mogelijk maakt, zoals dit in het verleden het geval was.

De brc Verbruik vestigt de aandacht op de risico's van dit type krediet. Die risico's kunnen de financiële situatie van de consument verzwakken.

In de klassieke regeling is de Visa-kaart met uitgestelde debitering gekoppeld aan een bankrekening. Het krediet wordt aan het einde van de maand automatisch terugbetaald via een domiciliëring van de bankrekening. Wanneer consumenten echter te maken krijgen met financiële problemen (zoals het verlies van hun baan, of een scheiding), verbruiken ze vaak al het krediet dat ze hebben gekregen en eindigen ze met een negatief saldo (overschrijding) op hun rekening. Dat kan meerdere maanden na elkaar gebeuren. Het mechanisme zelf geeft hun de valse indruk dat ze nog steeds dezelfde koopkracht hebben. De domiciliëring wordt dan niet opgeschort, ook al heeft de consument betalingsproblemen en zal het negatieve saldo op zijn rekening toenemen.

2.1.3. Artikel 2, punt 6 – Kredietovereenkomsten voor bepaalde organisaties

"6. De lidstaten kunnen bepalen dat uitsluitend de artikelen 1, 2, 3, 7, 8, 11, 19 en 20, artikel 21, lid 1, eerste alinea, punten a) tot en met h), en punt l), artikel 21, lid 3, en de artikelen 23, 25 en 28 tot en met 50 van toepassing zijn op kredietovereenkomsten, gesloten door een organisatie waarvan het lidmaatschap alleen openstaat voor personen die wonen of werken in een bepaalde locatie of regio, of voor de werknemers en gepensioneerde werknemers van een bepaalde werkgever, dan wel voor personen die voldoen aan andere kwalificaties die in de nationale wetgeving als basis voor het bestaan van een band tussen de leden zijn vastgelegd, en die aan alle volgende voorwaarden voldoet: a) zij is opgericht tot wederzijds nut van de leden; b) zij maakt geen winst voor anderen dan haar leden; c) zij vervult een sociale rol zoals opgelegd door de nationale wetgeving; d) zij ontvangt en beheert uitsluitend de spaargelden van haar leden en biedt uitsluitend aan hen financieringsmogelijkheden; e) zij verstrekt de kredieten op basis van een jaarlijks kostenpercentage dat lager is dan het op de markt gebruikelijke of waarvan het maximum is vastgelegd in de nationale wetgeving. De lidstaten kunnen de door een in de eerste

alinea genoemde organisatie gesloten kredietovereenkomsten buiten de toepassing van deze richtlijn laten indien de totale waarde van alle bestaande kredietovereenkomsten die deze organisatie is aangegaan, onbeduidend is in verhouding tot de totale waarde van alle bestaande kredietovereenkomsten in de lidstaat waar de organisatie haar standplaats heeft en de totale waarde van alle bestaande kredietovereenkomsten die al door zulke organisaties in de lidstaat zijn aangegaan, minder bedraagt dan 1 % van de totale waarde van alle bestaande kredietovereenkomsten die in die lidstaat zijn aangegaan. De lidstaten bekijken jaarlijks of de voorwaarden voor de toepassing van de in de tweede alinea genoemde uitzondering nog gelden en ondernemen stappen om de uitzondering in te trekken indien zij vinden dat niet meer aan de voorwaarden wordt voldaan.”

Met betrekking tot artikel 2, punt 6, verzoekt de brc Verbruik om het behoud van de geldende wettelijke bepalingen.

Ze vestigt echter de aandacht op het feit dat artikel 18 (analyse van de kredietwaardigheid) is uitgesloten van de lijst van artikelen die worden vermeld in artikel 2, punt 6. Ze wil daarom graag dat dit artikel 18 van toepassing is/blijft voor aanbieders van sociaal krediet (bijvoorbeeld leningen voor energie-efficiëntie), gezien het belang van de controle van de terugbetalingscapaciteit van de consument voor beschermingsdoeleinden.

2.1.4. Artikel 2, punt 7 – Kredieten voor consumenten die hun betalingsverplichtingen niet nakomen

“7. De lidstaten kunnen bepalen dat uitsluitend de artikelen 1, 2, 3, 7, 8, 11, 19 en 20, artikel 21, lid 1, eerste alinea, punten a) tot en met h), punt l) en punt r), artikel 21, lid 3, en de artikelen 23, 25, 28 tot en met 38 en 40 tot en met 50 van toepassing zijn op kredietovereenkomsten tussen de kredietgever en de consument die voorzien in regelingen voor uitstel van betaling of terugbetalingsmethoden, indien de consument de oorspronkelijke kredietovereenkomst reeds niet nakomt of waarschijnlijk niet zal nakomen en als aan de volgende voorwaarden is voldaan: a) met de regeling zou een rechtsvordering omtrent de niet-nakoming door de consument kunnen worden vermeden; b) de voorwaarden voor de consument worden door het treffen van de regeling niet ongunstiger dan de voorwaarden van de oorspronkelijke kredietovereenkomst.”

Met het oog op de consistentie is de brc Verbruik van mening dat het noodzakelijk is om de tekst van deze richtlijn te koppelen aan de richtlijn inzake non-performing loans (dit is Richtlijn (EU) 2021/2167 van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2021 inzake kredietsevicers en kredietkopers), omdat artikel 27 en 28 van Richtlijn 2021/2167 en artikel 35 van Richtlijn 2023/2225, die het voorwerp uitmaakt van dit advies, betrekking hebben op dezelfde wijzigingen van de kredietovereenkomst. Er moet dus worden nagegaan hoe Richtlijn 2021/2167 in het Belgisch recht zal worden omgezet om geen tegenstrijdigheid te creëren en de rechtszekerheid niet in het gedrang te brengen. In beide gevallen moet de aangenomen wetgeving een hoog niveau van consumentenbescherming behouden. De aangenomen maatregelen mogen *a minima* niet minder gunstig zijn dan de maatregelen die op dit moment in de nationale wetgeving bestaan.

Wat deze problematiek betreft, zal de brc Verbruik in de komende maanden bekijken of verder onderzoek mogelijk is om tot een unaniem standpunt te komen. Hierbij kan met name worden

nagegaan of er inspiratie gevonden kan worden in de tijdelijke regeling die van toepassing was tijdens de coronacrisis, en de voorwaarden die daarbij werden gesteld (artikel VII.3 §2, 6bis WER).

De brc Verbruik verwijst verder naar de verdeelde standpunten onder 2.2.1.

2.1.5. Artikel 2, punt 8 a), b), c) – Geen toepassing van artikel 8, lid 3, punten d), e) en f), van artikel 10, lid 5, van artikel 11, lid 4, en van artikel 21, lid 3, op bepaalde kredietovereenkomsten

“8. De lidstaten kunnen bepalen dat artikel 8, lid 3, punten d), e) en f), artikel 10, lid 5, artikel 11, lid 4, en artikel 21, lid 3, niet van toepassing zijn op een of meer van de volgende kredietovereenkomsten: a) kredietovereenkomsten voor een totaal kredietbedrag van minder dan 200 EUR; b) kredietovereenkomsten waarbij krediet zonder rente of andere kosten wordt verleend; c) kredietovereenkomsten volgens welke krediet binnen drie maanden moet worden afgelost en er slechts onbeduidende kosten verschuldigd zijn.”

De brc is geen voorstander van het omzetten van deze optie in het Belgisch recht. De brc Verbruik benadrukt bovendien dat artikel 18 over de kredietwaardigheidsbeoordeling niet is opgenomen in de lijst van artikelen die kunnen uitgesloten worden, waardoor deze beoordeling dus bijvoorbeeld ook moet gebeuren voor de kredietovereenkomsten die betrekking hebben op bedragen van minder dan 200 euro. Er zal bijgevolg nagegaan moeten worden wat de gevolgen hiervan kunnen zijn betreffende de registratie bij de Centrale voor kredieten aan particulieren.

De brc Verbruik verwijst verder naar de verdeelde standpunten onder 2.2.2.

2.1.6. Artikel 8, punt 8, b) – Verbod op bepaalde reclame

“8. De lidstaten kunnen onder meer reclame verbieden voor kredietproducten waarin: a) de snelheid of het gemak waarmee krediet kan worden verkregen, wordt benadrukt; b) wordt vermeld dat een korting maar geldig is indien er een krediet wordt opgenomen; c) voor de aflossing van krediettermijnen “respijtp periodes” van meer dan drie maanden worden aangeboden.”

De brc Verbruik vestigt de aandacht op het feit dat de huidige Belgische wetgeving in boek VII van het WER al voorziet in twee van deze elementen waarvoor een reclameverbod geldt, en beveelt een status quo aan (niets intrekken).

Aldus:

- a) is in de Belgische wetgeving artikel VII.65, §2 van het WER, waarin wordt bepaald:

“§ 2. Is eveneens verboden elke reclame voor een kredietovereenkomst die:
1° verwijst naar een vergunning, een registratie of een inschrijving als kredietgever of kredietbemiddelaar;
2° door verwijzing naar het maximale jaarlijkse kostenpercentage of naar de wettelijkheid van de toegepaste kostenpercentages de indruk wekt dat deze de enige zijn

die kunnen worden toegepast.

Iedere verwijzing naar het wettelijk toegestane maximale jaarlijkse kostenpercentage en naar de wettelijk toegestane maximale debetrentevoet moet ondubbelzinnig, leesbaar en goed zichtbaar of, in voorkomend geval, hoorbaar worden voorgesteld en moet het wettelijk toegestane maximale jaarlijkse kostenpercentage nauwkeurig aanduiden;

3° aanduidt dat een kredietovereenkomst kan worden gesloten zonder informatie die zou toelaten de financiële toestand van de consument na te gaan;

4° een andere identiteit, adres of hoedanigheid vermeldt dan door de adverteerder opgegeven in het raam van zijn vergunning, registratie of inschrijving als kredietgever of kredietbemiddelaar;

5° om een kredietsoort aan te duiden enkel een benaming hanteert die verschilt van degene die door dit boek worden aangewend;

6° voordeeltarieven vermeldt zonder opgave van de bijzondere of beperkende voorwaarden waaraan de toekenning van deze tarieven is onderworpen;

7° aanduidt met bewoordingen, tekenen of symbolen dat het kredietbedrag ter beschikking wordt gesteld in baar geld of contant;

8° de vermelding "gratis krediet" of een gelijkaardige vermelding, anders dan de verwijzing naar het jaarlijkse kostenpercentage, bevat;

9° een daad in de hand werkt die beschouwd moet worden als een niet-naleving van of een inbreuk op dit boek of zijn besluiten."

- b) is in de Belgische wetgeving artikel VII.68, waarin wordt bepaald: "Het is de verkoper van goederen of diensten verboden om prijsverminderingen te koppelen aan het opnemen van krediet, het gebruik van een kredietopening of van een hiermee verbonden kaart of betaalinstrument."

De brc Verbruik heeft geen bezwaar tegen de invoering van c) in het Belgisch recht.

2.1.7. Artikel 12, punt 2 – Wijze waarop de toelichting moet worden verstrekt in bepaalde gerechtvaardigde gevallen

"2. De lidstaten kunnen in gerechtvaardigde gevallen de in lid 1 bedoelde eis met betrekking tot de wijze waarop de toelichting moet worden verstrekt en de mate waarin zij moet worden verstrekt, aanpassen aan: a) de omstandigheden van de situatie waarin het krediet wordt aangeboden; b) de persoon aan wie het krediet wordt aangeboden; c) het soort aangeboden krediet."

De brc Verbruik is van mening dat punt 2 vrij vaag is geformuleerd. Ze vraagt zich met name af wat er precies wordt bedoeld met de woorden "in gerechtvaardigde gevallen".

De brc pleit voor een status quo. Artikel VII.74 van het WER bepaalt dat de professional de consument een passende toelichting moet geven om hem in staat te stellen te beoordelen of het voorgestelde krediet aan zijn behoeften en financiële situatie beantwoordt. Het WER specificeert dat, indien nodig, (hoofdzakelijk) de kredietgever/kredietbemiddelaar de informatie in de SECCI (het JKP, de debetrentevoet, de herroepingstermijn enz.) moet toelichten, evenals de voornaamste kenmerken van de voorgestelde producten en de specifieke gevolgen hiervan voor de consument, met inbegrip van de gevolgen indien de

consument niet betaalt. Volgens de jurisprudentie wordt de professional door die informatieplicht verplicht om zijn gedrag aan te passen aan de consument met wie hij een overeenkomst sluit (analfabetisme, handicap), onder voorbehoud van de complementariteit met de toegankelijkheidswetgeving.

2.1.8. Artikel 14, punt 2 - Betaal- of spaarrekening (doeleinde)

“2. In afwijking van lid 1 en onverminderd de toepassing van het mededingingsrecht kunnen de lidstaten kredietgevers toestaan om de consument te verzoeken een betaal- of spaarrekening te openen of aan te houden, waarvan het enige doel is: a) kapitaal opbouwen om het krediet terug te betalen; b) het krediet aflossen; c) middelen samenvoegen om het krediet te verkrijgen; d) bijkomende zekerheid verschaffen voor de kredietgever in geval van niet-nakoming.”

De brc Verbruik vestigt de aandacht op een vertaalprobleem in de richtlijn. In artikel 14, punt 2, onder b), van de oorspronkelijke Engelse tekst staan de termen “to service the credit”. Die formulering is in de Franse versie van de richtlijn vertaald als “*assurer le remboursement des intérêts*” en in de Nederlandse versie van de richtlijn als “*het krediet aflossen*”. Die twee vertalingen, die op Europees niveau zijn gemaakt, zijn problematisch omdat ze niet nauwkeurig zijn en inhoudelijk verschillen. De brc Verbruik wil daarom nagaan of er al vertalingen van dit punt b) bestaan in het Frans en het Nederlands.

De brc Verbruik verwijst verder naar de verdeelde standpunten onder punt 2.2.3.

2.1.9. Artikel 14, punt 3 – Verzekering gekoppeld aan krediet

“3. De lidstaten kunnen kredietgevers toestaan om de consument te verplichten een verzekeringspolis met betrekking tot de kredietovereenkomst af te sluiten, rekening houdend met overwegingen op grond van het evenredigheidsbeginsel. In dergelijke gevallen zorgen de lidstaten ervoor dat kredietgevers verplicht worden de verzekeringspolis van een andere dan hun voorkeursdienstverlener te aanvaarden, mits de door die verzekeringspolis geboden waarborg gelijkwaardig is aan die van de door de kredietgever voorgestelde verzekeringspolis, zonder dat de voorwaarden van het kredietaanbod aan de consument worden gewijzigd.”

De brc Verbruik is voorstander van de omzetting van deze optie, nl. dat het kredietgevers wordt toegestaan om de consument te verplichten een verzekeringspolis m.b.t. de kredietovereenkomst af te sluiten waarbij de consument de vrije keuze van verzekeraar heeft, mits daarbij de voorwaarde van proportionaliteit in acht genomen wordt. Daarbij wenst de brc Verbruik er toch op te wijzen dat de voorziene regel dat kredietgevers verplicht worden een verzekeringspolis van een andere dan hun voorkeursdienstverlener te aanvaarden mits de door die verzekeringspolis geboden waarborg gelijkwaardig is aan die van de door de kredietgever voorgestelde verzekeringspolis, verwarring creëert tussen de statuten van kredietbemiddelaar en verzekeringsbemiddelaar. Niet alleen hier, maar nog op andere plaatsen, worden in de CCD2 bepaalde taken die toekomen aan de verzekeringsbemiddelaars in handen van de kredietbemiddelaars gelegd. Beoordelen of een polis van een andere dan de voorkeursdienstverlener een gelijkwaardige waarborg biedt kan enkel gebeuren door de betrokken bemiddelaar in de hoedanigheid van verzekeringsbemiddelaar. De kredietbemiddelaar is evenwel niet noodzakelijk ook een verzekeringsbemiddelaar en er mag geen verwarring gecreëerd worden tussen de statuten van kredietbemiddelaar en

verzekeringsbemiddelaar. Deze zijn afzonderlijk wettelijk geregeld en deze taken moeten dus niet op vlak van de consumentenkredietwetgeving worden geregeld, gezien de mogelijke impact op de betrokken processen en documenten.

De brc Verbruik verwijst verder naar de verdeelde standpunten onder 2.2.4.

2.1.10. Artikel 14, punt 4 – Geneeskundige diagnoses in het krediet

"4. De lidstaten schrijven voor dat persoonsgegevens betreffende de diagnose van oncologische ziekten van consumenten niet mogen worden gebruikt in het kader van een verzekeringspolis met betrekking tot een kredietovereenkomst na een door de lidstaten vast te stellen periode van ten hoogste 15 jaar na het einde van de medische behandeling van de consument."

De brc Verbruik wijst erop dat er reeds nationale wetgeving bestaat die bepaalt dat persoonsgegevens betreffende de diagnose van oncologische ziekten van consumenten na een periode van vijf jaar niet meer mogen worden gebruikt voor een verzekeringspolis in verband met een kredietovereenkomst. De brc Verbruik is voorstander van de status quo en dus van het behoud van die periode van 5 jaar. De brc Verbruik benadrukt ook dat het belangrijk is om in overeenstemming te blijven met alle andere bestaande wetgeving op dat gebied, om de samenhang van het reglementeringskader te waarborgen.

2.1.11. Artikel 16, punt 4 – Gebruik van de woorden "advies" en "adviseur"

"4. De lidstaten kunnen het gebruik van de termen "advies" en "adviseur" of vergelijkbare termen verbieden indien adviesdiensten op de markt worden gebracht en aan consumenten worden verstrekt door kredietgevers of, in voorkomend geval, kredietbemiddelaars. Lidstaten die het gebruik van de termen "advies" en "adviseur", of van vergelijkbare termen, niet verbieden, leggen de volgende voorwaarden op aan het gebruik van de term "onafhankelijk advies" en "onafhankelijk adviseur" door kredietgevers en kredietbemiddelaars die adviesdiensten verstrekken: a) kredietgevers en, in voorkomend geval, kredietbemiddelaars nemen een voldoende groot aantal op de markt verkrijgbare kredietovereenkomsten in overweging; en b) kredietbemiddelaars ontvangen voor de adviesdiensten geen vergoeding van een of meer kredietgevers. Punt b) is enkel van toepassing indien het aantal in aanmerking genomen kredietgevers kleiner is dan de meerderheid op de markt. De lidstaten kunnen strengere eisen stellen aan het gebruik van de termen "onafhankelijk advies" en "onafhankelijke adviseur" door kredietgevers en, in voorkomend geval, kredietbemiddelaars."

Wat betreft de optie om het gebruik van de termen "advies" en "adviseur" al dan niet te verbieden, pleit de brc Verbruik voor de status quo met betrekking tot de adviesplicht inzake consumentenkrediet. Eventueel kan een analogie worden gemaakt met artikel VII.131 inzake hypothecair krediet.

2.1.12. Artikel 16, punt 6, tweede alinea 2 – Personen die adviesdiensten verlenen

"6. De lidstaten zorgen ervoor dat adviesdiensten uitsluitend door kredietgevers en, in voorkomend geval, kredietbemiddelaars mogen worden verstrekt. In afwijking van de eerste alinea kunnen de lidstaten andere dan de in de eerste alinea bedoelde personen toestaan adviesdiensten te verlenen indien aan een van de volgende voorwaarden is voldaan: a) de

adviesdiensten worden op incidentele wijze verleend in het kader van een beroepsactiviteit die wordt geregeld door wettelijke of bestuursrechtelijke bepalingen of een ethische code die het verrichten van die diensten niet uitsluit; b) de adviesdiensten worden in het kader van het beheer van bestaande schuld verstrekt door functionarissen belast met insolventiezaken, indien deze beheersactiviteit is onderworpen aan wettelijke of bestuursrechtelijke voorschriften; c) de adviesdiensten worden in het kader van het beheer van bestaande schuld verstrekt door publieke of vrijwillige aanbieders van schuldadviesdiensten als bedoeld in artikel 36 die niet op commerciële basis opereren; d) de adviesdiensten worden verleend door personen die gemachtigd zijn en onder toezicht staan van de bevoegde autoriteiten.”

De brc Verbruik is van mening dat het bijzonder belangrijk is om te verduidelijken wat bedoeld wordt met de verschillende aspecten van de adviesplicht, de adviesdienst, en de adviesdienst betreffende overmatige schuldenlast. Ze vindt het bovendien bijzonder belangrijk om een duidelijk onderscheid te maken tussen de adviesplicht en de adviesdienst, die niet duidelijk van toepassing is op consumentenkrediet. Daarom beveelt ze aan om de adviesplicht uit artikel VII.75 e.v. van het WER te behouden en benadrukt ze dat het belangrijk is om die bepaling, die al bestaat en verschilt van de adviesdienst, te benadrukken.

2.1.13. Artikel 18, punt 11 – Raadpleging van databanken

“11. De lidstaten kunnen van kredietgevers eisen dat zij de kredietwaardigheid van consumenten op basis van een raadpleging van de relevante databank beoordelen. De beoordeling mag echter niet uitsluitend gebaseerd zijn op de kredietgeschiedenis van de consument.”

De brc merkt op dat de huidige wetgeving bepaalt dat er geen nieuw krediet mag worden verleend als een consument in de CKP geregistreerd staat met schulden van meer dan 1.000 euro. Die uitsluitend op de CKP gebaseerde beoordeling van de kredietwaardigheid van de consument doet de vraag rijzen of deze verenigbaar is met artikel 18, punt 11, waarin het volgende staat: “De beoordeling mag echter niet *uitsluitend* gebaseerd zijn op de kredietgeschiedenis van de consument.”

De brc Verbruik, die voorstander is van het gebruik van de optie in punt 11, werpt niettemin de vraag op of die regel, die vereist dat er geen nieuw krediet wordt verleend als men in de CKP geregistreerd staat met schulden van meer dan 1.000 euro, al dan niet kan worden behouden in het Belgische recht.

2.1.14. Artikel 20, punt 2 - Geldigheid van het sluiten van kredietovereenkomsten (optie betreffende specifieke reglementeringen)

“2. De lidstaten kunnen nationale voorschriften inzake de geldigheid van het sluiten van kredietovereenkomsten invoeren of handhaven, mits deze voorschriften overeenstemmen met het recht van de Unie.”

De brc Verbruik merkt op dat een geldigheidsduur van 20 dagen voor het sluiten van kredietovereenkomsten reeds is vastgelegd in de nationale wetgeving op basis van de geldigheid van de raadpleging van de CKP. Ze stelt daarom voor om geen opmerkingen te maken en die termijn te behouden zoals momenteel in de wet is vastgelegd.

2.1.15. Artikel 24, punt 5 – Geoorloofde debetstand – Strengere bepalingen

“5. De lidstaten kunnen in overeenstemming met het Unierecht strengere bepalingen handhaven of aannemen met betrekking tot andere dan de in dit artikel bedoelde aangelegenheden die verband houden met de bescherming van consumenten die over een geoorloofde debetstand op een rekening beschikken.”

De brc Verbruik merkt op dat er in de nationale wetgeving al een nulstellingsverplichting bestaat. De brc Verbruik merkt ook op dat de werking van geoorloofde debetstanden reeds geregeld is door artikel VII.100 en VII.101 van het WER, en beveelt daarom aan de bestaande bepalingen te behouden.

De brc Verbruik verwijst verder naar de verdeelde standpunten onder 2.2.5.

2.1.16. Artikel 25, punt 3 – Aanbieden van een ander soort kredietproduct wanneer de duur van de overschrijding significant is

“3. Dit artikel laat voorschriften in de nationale wetgeving onverlet die van de kredietgever verlangen dat hij, ingeval de duur van de overschrijding significant is, een ander soort kredietproduct aanbiedt.”

De brc Verbruik beveelt de status quo aan met betrekking tot de bepaling over de overschrijding, waarbij wordt opgemerkt dat de huidige wetgeving, en met name artikel VII.100 en 101, reeds voorziet in de mogelijkheid van schuldvernieuwing in geval van overschrijding en dat die bepalingen voldoende lijken.

De brc Verbruik erkent de bezorgdheden met betrekking tot consumentenbescherming en benadrukt dat de verplichtingen van kredietgevers op het gebied van terugbetaling en het voorstellen van oplossingen in geval van moeilijkheden duidelijk zijn vastgelegd.

De brc Verbruik is het ermeê eens dat de wet de wijze van handelen door de kredietgevers strikt definieert en specifieke termijnen voor het voorstellen van oplossingen vaststelt, om een abrupte beëindiging van kredietovereenkomsten te voorkomen. Ze houdt ook rekening met de ongerustheid dat punt 3 tot ongepaste praktijken zou kunnen leiden, maar heeft uiteindelijk besloten om de bestaande bepalingen te behouden.

2.1.17. Artikel 25, punt 6 – Strengere bepalingen bij overschrijding

“6. De lidstaten kunnen in overeenstemming met het Unierecht strengere bepalingen handhaven of aannemen met betrekking tot aangelegenheden die verband houden met de bescherming van consumenten die over een mogelijkheid tot overschrijding beschikken, anders dan de in dit artikel bedoelde.”

De brc Verbruik pleit voor de status quo van de huidige regelgeving, aangezien de problematiek van de overschrijdingen reeds correct is geregeld in artikel VII.100 en VII.101 van het WER (cf. de opmerkingen geformuleerd in punt 2.1).

2.1.18. Artikel 26, punt 4 – Verkorting van de termijn

"4. Indien voor een gelieerde kredietovereenkomst nationale wetgeving op 19 november 2023 reeds voorschrijft dat de gelden de consument niet ter beschikking gesteld kunnen worden vóór het verstrijken van een specifieke periode, kunnen de lidstaten, in afwijking van lid 1, bepalen dat de in dat lid bedoelde periode op uitdrukkelijk verzoek van de consument kan worden verkort tot deze specifieke periode."

De brc Verbruik heeft besloten de huidige bepaling van het artikel in kwestie te behouden (status quo). Ze heeft erop gewezen dat het van belang is de definitie van het economische verband te verduidelijken en een onderscheid te maken tussen gekoppeld krediet en andere soorten krediet, met name wat betreft krediet in verband met ondernemingen.

Een gelijkaardige optie was ook voorzien in de CCD van 2008. België heeft destijds geen gebruik gemaakt van deze optie om af te zien van de herroepingstermijn door uitdrukkelijke keuze vanwege de consument. De voorliggende optie, die in dezelfde richting gaat, zou dus eveneens niet moeten omgezet worden. Niettemin wordt van de gelegenheid gebruikt gemaakt om te wijzen op een problematiek die verband houdt met de mogelijke verlenging van de herroepingstermijn in geval van gelieerde kredietovereenkomsten. In artikel 26.3 van de CCD2 wordt bepaald: *"In het geval van een gelieerde kredietovereenkomst voor de aankoop van een product dat onder een teruggavebeleid valt met volledige terugbetaling gedurende een bepaalde periode van meer dan 14 kalenderdagen, wordt het herroepingsrecht verlengd in overeenstemming met de duur van dat teruggavebeleid."* Dit is niet werkbaar in elk geval waarin, zelfs maar in generieke termen, melding wordt gemaakt van een voorwerp of bestemming in de kredietovereenkomst. De kredietgever kan immers onmogelijk op de hoogte zijn van het retourbeleid van iedere leverancier van producten die worden gefinancierd en het zal in de praktijk onmogelijk zijn om de interne opvolgingssystemen op basis van het gefinancierde object aan specifieke herroepingstermijnen te verbinden.

2.1.19. Artikel 26, punt 8 – Kredietovereenkomsten gesloten door tussenkomst van een notaris

"8. De lidstaten kunnen bepalen dat de leden 1 tot en met 6 van dit artikel niet van toepassing zijn op kredietovereenkomsten die volgens de nationale wetgeving door tussenkomst van een notaris moeten worden gesloten, mits de notaris verklaart dat de consument de bij de artikelen 10, 11, 20 en 21 vastgestelde rechten geniet."

De brc Verbruik vraagt zich af of een dergelijke situatie bij de notaris zich wel voordoet in België. De brc Verbruik pleit dan ook voor de status quo van de huidige regelgeving.

2.1.20. Artikel 29, punt 4 – Vervroegde aflossing en vergoeding

"4. In afwijking van lid 2 kunnen de lidstaten het volgende bepalen: a) de kredietgever heeft alleen recht op de in lid 2 bedoelde vergoeding indien het bedrag van de vervroegde aflossing een in de nationale wetgeving vastgelegde drempel overschrijdt. Deze drempel bedraagt maximaal 10 000 EUR over een periode van twaalf maanden; b) kredietgevers kunnen bij uitzondering een hogere vergoeding vorderen indien zij kunnen bewijzen dat het door de vervroegde aflossing geleden verlies hoger is dan het overeenkomstig lid 2 bepaalde bedrag. Indien de door de

kredietgever gevorderde vergoeding hoger is dan het werkelijk door de vervroegde aflossing geleden verlies, heeft de consument recht op een overeenkomstige vermindering. In dat geval bestaat het verlies door vervroegde aflossing in het verschil tussen de oorspronkelijk overeengekomen debetrentevoet en de rentevoet waaraan de kredietgever een lening kan verstrekken ten belope van het bedrag van de vervroegde aflossing op de markt op het ogenblik van de vervroegde aflossing. Bij de bepaling van het verlies wordt tevens rekening gehouden met de administratieve kosten ten gevolge van de vervroegde aflossing.”

De brc Verbruik beveelt een status quo aan, d.w.z. het behoud van de schadeloosstelling waarin het WER reeds voorziet.

2.1.21. Artikel 31, punt 2 – Maatregelen om debetrentevoeten, jaarlijkse kostenpercentages of totale kosten van het krediet voor consumenten te beperken – Verboden of beperkingen van specifieke kosten of vergoedingen die door kredietgevers worden toegepast

“2. De lidstaten kunnen verboden of beperkingen vaststellen wat betreft specifieke kosten of vergoedingen die door kredietgevers op hun grondgebied worden toegepast.”

De brc Verbruik is het ermee eens dat de wet al zeer duidelijk is over dit onderwerp en beveelt de status quo aan, d.w.z. de dingen laten zoals ze zijn.

2.1.22. Artikel 32, punt 4 – Betalen van commissielonen aan de kredietbemiddelaars

“4. De lidstaten zorgen ervoor dat, indien kredietgevers of kredietbemiddelaars adviesdiensten verstrekken, de beloningsstructuur niet zodanig is dat ze afdoet aan het vermogen van de betrokken personeelsleden om in het belang van de consument te handelen, en niet afhangt van het behalen van verkoopdoelen. Hiertoe kunnen de lidstaten ook het betalen van commissielonen door de kredietgever aan de kredietbemiddelaar verbieden.”

De brc Verbruik beveelt de status quo aan, d.w.z. de zaken laten zoals ze zijn, aangezien het verbod op commissies betaald aan kredietbemiddelaars reeds van kracht is in België.

2.1.23. Artikel 32, punt 5 – Betalingen verricht door een consument aan een kredietgever of kredietbemiddelaar vóór het sluiten van de kredietovereenkomst

“5. De lidstaten kunnen betalingen door een consument aan een kredietgever of aan een kredietbemiddelaar die vóór het sluiten van de kredietovereenkomst worden verricht, verbieden of aan beperkingen onderwerpen.”

De brc Verbruik heeft besloten een status quo voor te stellen, aangezien artikel VII.90 al heel duidelijk is over dit onderwerp. Ook werd rekening gehouden met het feit dat in artikel VII.114 uitdrukkelijk wordt bepaald dat er geen enkele vorm van vergoeding mag worden ontvangen, waardoor de geldende bepalingen duidelijk zijn.

2.1.24. Artikel 35, punt 2 – Respijmaatregelen door wijziging van de bestaande clausules en voorwaarden van een kredietovereenkomst

“2. De lijst met mogelijke maatregelen in de zin van lid 1, derde alinea, punt b), laat de nationale wetgeving onverlet en houdt niet in dat de lidstaten al die maatregelen in hun nationale wetgeving moeten opnemen.”

De brc Verbruik vraagt om de status quo van de huidige wettelijke bepalingen, d.w.z. om alles te laten zoals het is.

2.1.25. Artikel 35, punt 3 – Specifiek plafond voor kosten aangerekend aan de consument wegens niet-nakoming

“3. Lidstaten die kredietgevers toestaan kosten vast te stellen en aan de consument aan te rekenen wegens niet-nakoming, kunnen vereisen dat die kosten niet hoger zijn dan hetgeen nodig is ter vergoeding van de schade die de kredietgever als gevolg van de niet-nakoming heeft geleden.”

De brc Verbruik vraagt om een status quo, d.w.z. om de dingen te laten zoals ze zijn.

2.1.26. Artikel 35, punt 4 – Plafond voor aanvullende kosten wegens niet-nakoming

4. Lidstaten die kredietgevers toestaan aan de consument aanvullende kosten aan te rekenen wegens niet-nakoming, stellen een plafond voor die kosten vast.”

De brc Verbruik vraagt om een status quo, d.w.z. om de dingen te laten zoals ze zijn.

2.2. Verdeelde standpunten

2.2.1. Artikel 2, punt 7 – Kredieten voor consumenten die hun betalingsverplichtingen niet nakomen

“7. De lidstaten kunnen bepalen dat uitsluitend de artikelen 1, 2, 3, 7, 8, 11, 19 en 20, artikel 21, lid 1, eerste alinea, punten a) tot en met h), punt l) en punt r), artikel 21, lid 3, en de artikelen 23, 25, 28 tot en met 38 en 40 tot en met 50 van toepassing zijn op kredietovereenkomsten tussen de kredietgever en de consument die voorzien in regelingen voor uitstel van betaling of terugbetalingsmethoden, indien de consument de oorspronkelijke kredietovereenkomst reeds niet nakomt of waarschijnlijk niet zal nakomen en als aan de volgende voorwaarden is voldaan: a) met de regeling zou een rechtsvordering omtrent de niet-nakoming door de consument kunnen worden vermeden; b) de voorwaarden voor de consument worden door het treffen van de regeling niet ongunstiger dan de voorwaarden van de oorspronkelijke kredietovereenkomst.”

De leden die de organisaties van de productie, de distributie en de middenstand vertegenwoordigen, zijn het eens met de bepalingen van artikel 2, punt 7, met inbegrip van het feit dat artikel 18 niet van toepassing is. Ze motiveren hun standpunt met de volgende redenen.

Momenteel bepaalt de geldende nationale wetgeving dat ook voor dergelijke kredieten een kredietwaardigheidscontrole moet worden uitgevoerd. Er doet zich echter een belemmering voor wanneer een consument een kredietgever benadert en hem tijdens het gesprek vertelt dat hij bijvoorbeeld al betalingsachterstanden heeft of dat hij waarschijnlijk problemen zal krijgen door het verlies van zijn baan. In dat geval kan een kredietwaardigheidsonderzoek nodig zijn, maar de kredietgever weet op voorhand al dat er moeilijkheden zijn en dat de nationale wetgeving voorschrijft dat er geen krediet mag worden verstrekt aan iemand die aangeeft dat hij het misschien niet zal kunnen terugbetalen. Aan de andere kant lijkt het redelijk vanzelfsprekend dat een kredietgever geen krediet zal verlenen omdat hij niet het risico wil lopen achteraf door een rechter te worden beschuldigd omdat hij krediet heeft verleend terwijl de persoon in kwestie had aangegeven dat er een probleem was. Kortom, de toepassing van artikel 18 draait in een kringetje rond en kan alleen maar een dode letter blijven.

In het licht van die overwegingen lijkt het **de leden die de organisaties van de productie, de distributie en de middenstand vertegenwoordigen** logisch om in de hier beschikbare optie geen rekening te houden met artikel 18. Ze zijn van mening dat ook het nationale recht op dezelfde manier moet worden toegepast, d.w.z. dat het kredietwaardigheidsonderzoek als zodanig niet moet worden opgelegd en dat artikel 18 dus niet van toepassing is.

De leden die de consumentenorganisaties vertegenwoordigen zijn het daar niet mee eens en pleiten voor het behoud van de huidige bepalingen van het Wetboek van economisch recht die voldoen aan de vereisten van de richtlijn, namelijk artikel VII.3, §3, 6°, artikel VII.107 van het WER en artikel VII.77, §1, vierde lid, en VII.86, §2 van het WER.

Gezien de huidige stand van de wetgeving kan de kredietgever een betalingsplan toekennen aan een consument die zijn betalingsverplichting niet nakomt. Artikel VII.3 §3, 6° van het WER

bepaalt dat er regelingen voor uitstel of aflossing kunnen worden getroffen tussen de kredietgever en de consument zijn verplichtingen op grond van de oorspronkelijke kredietovereenkomst niet is nagekomen en met deze regelingen een rechtsvordering tot ingebrekestelling zou kunnen worden vermeden, voor zover de voorwaarden voor de consument daardoor echter niet ongunstiger worden dan de voorwaarden van de oorspronkelijke kredietovereenkomst.

Om opzegging te voorkomen, kan de kredietgever de consument die in moeilijkheden verkeert ook voorwaarden en termijnen toekennen voor de achterstallige maandelijkse bedragen (mits de consument in staat is de toekomstige maandelijkse bedragen te betalen).

In ieder geval kan de consument in geval van weigering (of stilzwijgen) van de kredietgever een beroep doen op de vrederechter op basis van artikel VII.107 van het WER. De procedure is eenvoudig en goedkoop, aangezien de aanvraag kan worden ingediend bij de vrederechter van de woonplaats van de schuldenaar. De aanvraag kan op elk moment worden ingediend (zodra de consument in moeilijkheden verkeert of zijn betalingsverplichting niet nakomt, en zelfs nadat de kredietovereenkomst werd beëindigd).

Als de consument de toekomstige maandelijkse bedragen wil verlagen (voor leningen met vaste maandelijkse bedragen), moet hij opnieuw onderhandelen over een nieuwe overeenkomst (bij dezelfde of een andere kredietgever), aangezien artikel VII.77, §1, vierde lid en VII.86, §2 van het WER immers verbieden het kredietbedrag te verhogen of de voorwaarden van de kredietovereenkomst te wijzigen zonder een nieuwe overeenkomst te sluiten.

In de praktijk zijn er veel manieren om krediet af te kopen en te hergroeperen, waardoor de looptijd van een krediet kan worden verlengd en/of het bedrag van de maandelijkse aflossingen kan worden verlaagd.

De huidige wetgeving biedt een doeltreffende consumentenbescherming, aangezien de toekenning van nieuw krediet (afkoop of hergroepering) gepaard moet gaan met een grondige analyse van de kredietwaardigheid van de kredietnemer, en van zijn vermogen om het nieuwe krediet terug te betalen. Die bepaling vormt de hoeksteen van verantwoord krediet. Het is de professional die de kredietwaardigheid van de consument moet analyseren in het licht van de nieuwe informatie die hem wordt voorgelegd en hem een aangepast krediet moet aanbieden dat hij kan terugbetalen (of, indien dit niet mogelijk is, hem krediet weigeren).

De richtlijnen van de FOD Economie (blz. 19) geven aan dat de kredietgever dubbel zo voorzichtig zal moeten zijn bij een aanvraag tot hergroepering van kredieten.

Die verplichting voor de kredietgever om een nieuwe overeenkomst af te sluiten is essentieel want een consument die ten einde raad is, is bereid om elk voorstel te aanvaarden.

Bovendien zou de bescherming van de consument in het gedrang komen als de kredietgever de voorwaarden van een kredietovereenkomst (de kosten, de looptijd) 'gaandeweg' zou kunnen wijzigen op basis van het loutere vermoeden dat de schuldenaar in moeilijkheden dreigt terecht te komen (volgens welke criteria en met welke bewijsmiddelen?) of zelfs op verzoek van de consument die ten einde raad is, en dit zonder dat hij een nieuwe

overeenkomst hoeft te sluiten of een nieuwe kredietwaardigheidsanalyse hoeft uit te voeren om te garanderen dat het krediet goed op de behoeften en de situatie van de consument is afgestemd.

De omzetting van de richtlijn verplicht de lidstaten om een redelijke mate van respijt aan te houden alvorens een tenuitvoerleggingsprocedure in te leiden (artikel 35.2). De richtlijn verplicht België niet om nieuwe maatregelen te nemen en staat ook niet toe dat er 'gaandeweg' opnieuw over een overeenkomst wordt onderhandeld op basis van een louter vermoeden dat de schuldenaar waarschijnlijk zijn betalingsverplichting niet zou nakomen (ook verplicht zij de kredietgever niet om opnieuw een overeenkomst te sluiten met een kredietwaardigheidsanalyse).

2.2.2. Artikel 2, punt 8 a), b), c) – Geen toepassing van artikel 8, lid 3, punten d), e) en f), van artikel 10, lid 5, van artikel 11, lid 4, en van artikel 21, lid 3, op bepaalde kredietovereenkomsten

"8. De lidstaten kunnen bepalen dat artikel 8, lid 3, punten d), e) en f), artikel 10, lid 5, artikel 11, lid 4, en artikel 21, lid 3, niet van toepassing zijn op een of meer van de volgende kredietovereenkomsten: a) kredietovereenkomsten voor een totaal kredietbedrag van minder dan 200 EUR; b) kredietovereenkomsten waarbij krediet zonder rente of andere kosten wordt verleend; c) kredietovereenkomsten volgens welke krediet binnen drie maanden moet worden afgelost en er slechts onbeduidende kosten verschuldigd zijn."

De leden die de consumentenorganisaties vertegenwoordigen zijn van mening dat kleine kredieten of kredieten die op zeer korte termijn moeten worden terugbetaald, strikt gereguleerd moeten worden en aan alle regels voor consumentenkrediet moeten voldoen.

Microkredieten of kredieten die betalingen in verschillende schijven inhouden (kredieten van het type "Buy Now Pay Later" (BNPL), gespreide betalingen, bepaalde types betaling per factuur enz.) moeten het voorwerp uitmaken van specifieke informatie, een overeenkomst en een kredietwaardigheidsanalyse, aangezien ze een bron van overmatige schuldenlast kunnen vormen (zie de analyse van de BV OECO gepubliceerd op de website van de FOD Economie en de opmerkingen bij 2.27).

2.2.3. Artikel 14, punt 2 - Betaal- of spaarrekening (doeleinde)

"2. In afwijking van lid 1 en onverminderd de toepassing van het mededingingsrecht kunnen de lidstaten kredietgevers toestaan om de consument te verzoeken een betaal- of spaarrekening te openen of aan te houden, waarvan het enige doel is: a) kapitaal opbouwen om het krediet terug te betalen; b) het krediet aflossen; c) middelen samenvoegen om het krediet te verkrijgen; d) bijkomende zekerheid verschaffen voor de kredietgever in geval van niet-nakoming."

De leden die de consumentenorganisaties vertegenwoordigen willen niet dat van deze optie gebruik wordt gemaakt. Het krediet mag niet worden gekoppeld aan de verplichting om een rekening te openen.

De leden die de organisaties van de productie, de distributie en de middenstand vertegenwoordigen benadrukken dat de lezing van dit artikel eerder betrekking heeft op de doeleinden van de rekening en niet op het al dan niet toestaan van het openen van een rekening. Bovendien laat artikel VII.70 van het WER het aan de kredietgever over om al dan niet te verzoeken om de opening van een rekening in het kader van een krediet voor het aflossen van maandelijkse betalingen. Als de opening van een rekening wordt gevraagd, is het essentieel dat de kosten voor het aanhouden van de rekening worden opgenomen in de precontractuele informatie voor de berekening van het JKP. In het kader van risicobeheer zal een kredietgever eventuele problemen sneller kunnen zien als hij zicht heeft op de rekening.

2.2.4. Artikel 14, punt 3 – Verzekering gekoppeld aan krediet

“3. De lidstaten kunnen kredietgevers toestaan om de consument te verplichten een verzekeringspolis met betrekking tot de kredietovereenkomst af te sluiten, rekening houdend met overwegingen op grond van het evenredigheidsbeginsel. In dergelijke gevallen zorgen de lidstaten ervoor dat kredietgevers verplicht worden de verzekeringspolis van een andere dan hun voorkeursdienstverlener te aanvaarden, mits de door die verzekeringspolis geboden waarborg gelijkwaardig is aan die van de door de kredietgever voorgestelde verzekeringspolis, zonder dat de voorwaarden van het kredietaanbod aan de consument worden gewijzigd.”

De leden die de consumentenorganisaties vertegenwoordigen, willen deze optie behouden. Momenteel bepaalt het WER dat de kredietgever de consument kan verplichten een verzekering af te sluiten, maar in dat geval moeten de kosten in het JKP worden opgenomen. De kredietgever mag echter geen vaste verzekeraar opleggen. Die wettelijke bepalingen moeten uiteraard behouden blijven in het WER. Maar de richtlijn voert twee nieuwe concepten in: de verzekeringspolis moet passend en evenredig zijn. Bovendien bepaalt de richtlijn in overweging 47 dat de lidstaten de mogelijkheid moeten hebben om de door verzekeringspolissen verleende dekking geheel of gedeeltelijk te standaardiseren teneinde vergelijkingen tussen de verschillende aanbiedingen te vergemakkelijken voor consumenten die dergelijke vergelijkingen wensen te maken.

Dat zou de bescherming van de consument kunnen verbeteren, aangezien de “aangeboden” verzekeringen momenteel zeer duur zijn in verhouding tot de kosten van het krediet (en dus niet evenredig zijn aangepast) en vaak niet aangepast of inefficiënt zijn (bijvoorbeeld een werkloosheidsverzekering voor iemand die al werkloos is enz.).

Uit een onderzoek van de FSMA (<https://www.fsma.be/nl/news/onderzoek-naar-schuldsaldoverzekeringen-bij-consumentenkrediet>) blijkt dat consumenten moeilijkheden ondervinden om een schuldsaldoverzekering voor consumentenkredieten af te sluiten.

De FSMA is van mening dat de aangeboden schuldsaldoverzekeringen voor consumentenkrediet duur zijn voor de geboden dekking. Uit het onderzoek blijkt dat slechts een onbeduidend aantal verzekeringen wordt geactiveerd: “Op het totale aantal schadegevallen in de periode 2011-2015 blijkt dat verzekeraars slechts in 0,24 % van de bestaande contracten een schadevergoeding uitkeerden. In de betrokken periode ontvingen de ondernemingen die het voorwerp uitmaken van het onderzoek jaarlijks gemiddeld ongeveer 65 miljoen euro premies. Slechts 12 procent daarvan diende voor uitkering van schadevergoedingen. Bij één verzekeraar

bedroeg dit slechts 1,16 %; bij andere verzekeraars benaderde dit 20 %. De reden is dat de voorwaarden voor de verzekeraar om in te grijpen te zwaar zijn. De stappen die nodig zijn om ze uit te voeren zijn zeer talrijk en moeten binnen zeer korte termijnen worden voltooid, wat de tussenkomst door de verzekering vaak belemmert, ook al werd voldaan aan de voorwaarden om er gebruik van te maken.

Voor **de leden die de consumentenorganisaties vertegenwoordigen** lijkt het daarom aangewezen om die bescherming op te nemen in de omzetting van de kredietrichtlijn, aangezien het meestal de kredietbemiddelaar is (die ook een verzekeringsbemiddelaar is) die de verzekering aan de consument voorstelt en erover onderhandelt wanneer de kredietovereenkomst wordt ondertekend. De verzekering wordt ondertekend op dezelfde plaats en hetzelfde tijdstip als de overeenkomst.

De leden die de organisaties van de productie, de distributie en de middenstand vertegenwoordigen, benadrukken dat krediet en verzekering verschillende domeinen zijn die aan verschillende reglementeringen en controles onderworpen zijn. Naar hun mening zou het een bron van toekomstige problemen zijn als kredietreglementering ook verzekerings specifieke regels zou bevatten.

De schuldsaldoverzekering (SSV) is een facultatieve verzekering. Klanten zijn vrij om een andere verzekering naar keuze af te sluiten. De verzekeringsbemiddelaar mag op geen enkel moment een verzekering opleggen, tenzij de kosten ervan zijn opgenomen in het JKP.

Ze wijzen er ook op dat SSV-verzekeringsovereenkomsten bij kredietovereenkomsten onderworpen zijn aan een goedkeuring door de FOD Economie in toepassing van de bepalingen van artikel VII.174 van het WER. De opmerkingen over de facultatieve aard en de keuzevrijheid van de consumenten zijn opgenomen in de overeenkomsten (evenals in de andere precontractuele informatiedocumenten). De consument wordt dus op het moment van ondertekening geïnformeerd over de optionele aard van de overeenkomst.

Verzekeringsbemiddelaars zijn ook verplicht om de bepalingen van de verzekeringswet van 4 april 2014 en de gids over de IDD strikt na te leven. De regels waaraan moet worden voldaan wat betreft het aangaan van de verzekering zijn: het verzamelen van vereisten en behoeften om de geschiktheid van de overeenkomst te controleren; het controleren van de voorwaarden om in aanmerking te komen voor verzekering; het verstrekken van het IPID en de algemene verzekeringsvoorwaarden met een focus op dekkingen en uitsluitingen; communicatie over het beleid inzake belangenconflicten en transparantie in de communicatie over vergoedingen.

Op basis van het principe van 'level playing field', dat vereist dat dezelfde regels gelden voor alle distributiekanaalen, worden deze regels daarom toegepast door alle dienstverleners in de verzekeringssector, ook voor schuldsaldoverzekeringsproducten.

De verzekeringsdekking en de eventuele kosten ervan die door de kredietgever, in zijn hoedanigheid als verzekeringsbemiddelaar, worden aangeboden in het kader van de toekenning van een consumentenkrediet, worden niet bepaald door de kredietgever maar blijven uitsluitend de verantwoordelijkheid van de verzekeringsmaatschappij die de verzekering aanbiedt. Alle verzekeringsmaatschappijen die verzekeringsproducten

ontwerpen, moeten een beleid inzake producttoezicht en -governance hanteren, aangezien het de verzekeraars zijn die de risico's dragen. Zij bepalen ook het prijsbeleid in overeenstemming met de marktprijzen.

2.2.5. Artikel 24, punt 5 – Geoorloofde debetstand – strengere bepalingen

“5. De lidstaten kunnen in overeenstemming met het Unierecht strengere bepalingen handhaven of aannemen met betrekking tot andere dan de in dit artikel bedoelde aangelegenheden die verband houden met de bescherming van consumenten die over een geoorloofde debetstand op een rekening beschikken.”

De leden die de consumentenorganisaties vertegenwoordigen stellen vast dat België beschermende maatregelen heeft op dit gebied, maar zijn ook van mening dat als er maatregelen mogelijk zijn die leiden tot een grotere wettelijke bescherming van de consument, binnen de grenzen van de maximale harmonisatie die de richtlijn voorziet, deze moeten worden aangemoedigd.

De leden die de organisaties van de productie, de distributie en de middenstand vertegenwoordigen wensen te herinneren aan de doelstelling van deze richtlijn, namelijk de harmonisatie tussen de verschillende Europese wetgevingen. De Belgische wetgeving gaat al veel verder dan vele Europese wetgevingen (nulstelling, verbod op kredietverlening aan consumenten met meer dan 1.000 euro aan achterstallige betalingen). Die leden stemmen ermee in om de huidige (strengere) wetgeving ongewijzigd te laten, ook al is deze niet geharmoniseerd. Uitzonderlijke verschillen met andere Europese wetgevingen moeten worden vermeden.

2.2.6. Artikel 37, punt 3 – Toelatings- en registratievereisten niet toepassen op bepaalde leveranciers van goederen of dienstverleners + Artikel 41, punt 9 – Interventiebevoegdheden om kredietproducten uit de handel te nemen

“3. De lidstaten kunnen besluiten de in lid 1 bedoelde toelatings- en registratievereisten niet toe te passen op leveranciers van goederen of dienstverleners die worden aangemerkt als micro-, kleine of middelgrote ondernemingen als bedoeld in Aanbeveling 2003/361/EG en die optreden als: a) kredietbemiddelaars in nevenactiviteit, of b) kredietgevers in nevenactiviteit, die krediet verlenen in de vorm van uitstel van betaling voor de aankoop van door hen aangeboden goederen en diensten, indien het krediet wordt verstrekt zonder rente en tegen slechts beperkte door de consument verschuldigde kosten voor betalingsachterstand die overeenkomstig het nationale recht worden opgelegd.”

“9. De lidstaten kunnen nationale wetgeving toepassen om aan nationale bevoegde autoriteiten productinterventiebevoegdheden toe te kennen om kredietproducten uit de handel te nemen indien dat gerechtvaardigd is.”

De leden die de organisaties van de productie vertegenwoordigen en de leden die de consumentenorganisaties vertegenwoordigen, benadrukken dat moet worden vermeden dat bepaalde dienstverleners, met name online handelsplatforms, van bepaalde regels worden vrijgesteld. Zij uiten hun bezorgdheid over oneerlijke concurrentie met traditionele kredietgevers, die in tegenstelling tot e-commerceplatforms aan strikte regels onderworpen

zijn. Deze leden zijn van mening dat het inconsequent zou zijn als die platforms, waarvan de hoofdactiviteit niet het verlenen van krediet is, minder gereguleerd zouden zijn wanneer ze kredietoplossingen aanbieden zonder aan dezelfde verplichtingen te moeten voldoen. Die situatie lijkt niet gunstig voor de consument. Deze leden willen dan ook niet dat van deze opties gebruik wordt gemaakt.

De leden die de middenstand vertegenwoordigen verzoeken om af te zien van de toelatings- en registratievereisten zoals genoemd in artikel 37, lid 1, voor leveranciers en dienstverleners die als micro-, kleine of middelgrote ondernemingen (kmo's) optreden en enkel als nevenactiviteit krediet verlenen. Deze kredietverlening betreft renteloze betalingsuitstelopties voor de verkoop van hun eigen goederen en diensten, waarbij alleen beperkte kosten voor betalingsachterstand worden toegepast, conform het nationale recht. Deze betaalwijze verschilt wezenlijk van traditioneel consumentenkrediet en brengt geen substantiële risico's voor consumenten met zich mee. Het aanbieden van BNPL door kmo's wordt vaak beschouwd als een belangrijke klantenservice, vooral voor consumenten die dringende aankopen willen doen of diensten willen afnemen, maar pas later in staat zijn om te betalen. Dit benadrukt de flexibiliteit van kmo's, die nauw contact hebben met hun klanten en deze betaalwijze enkel in uitzonderlijke gevallen, bij nood, en in vertrouwen met hun klant zullen toepassen. Het opleggen van een zware registratieprocedure zou deze essentiële flexibiliteit inzake betalingen belemmeren.

De administratieve lasten die gepaard gaan met de toelatings- en registratieprocedures zijn voor kmo's te zwaar, gezien hun beperkte middelen en kennis. Dit zou hen verhinderen om eenvoudig, renteloos betalingsuitstel aan te bieden. Bovendien zou het verhinderen van BNPL-opties consumenten kunnen dwingen om duurdere consumentenkrediet af te sluiten. Kmo's kunnen met BNPL een transparant en flexibel alternatief bieden, waarbij consumenten alleen het aankoopbedrag betalen zonder interest, wat hen beschermt tegen overmatige schulden.

Deze leden onderstrepen dat de omzetting van de richtlijn een kans moet zijn om een einde te maken aan de overmatige omzetting (goldplating). Minimale harmonisatie dient hierbij centraal te staan. Dit waarborgt dat de regelgeving proportioneel blijft en kmo's niet onnodig worden belast.

De Europese Commissie heeft herhaaldelijk aangemoedigd om wetgeving voor kleine ondernemingen te vereenvoudigen. Het vrijstellen van kmo's van de zware toelatings- en registratievereisten zou hen in staat stellen om hun klanten essentiële diensten te blijven bieden, zonder dat dit ten koste gaat van de consumentenbescherming. Dit sluit naadloos aan bij de geest van de richtlijn, die de optie zelf voorziet.

De brc Verbruik wijst erop dat artikel 41, punt 9, de Belgische autoriteiten de mogelijkheid biedt om een product uit de handel te nemen als er na de lancering ervan problematische praktijken worden vastgesteld. Ze steunt deze maatregel en herinnert aan de reeds bestaande bevoegdheden van de FOD Economie en de FSMA.

De leden die de financiële sector vertegenwoordigen en de leden die de consumentenorganisaties vertegenwoordigen, vestigen de aandacht van de wetgever op de systemen met betaling achteraf, ook bekend als “Buy Now Pay Later” (BNPL). Ze worden immers steeds vaker aangeboden aan consumenten als een nieuwe manier om uitgestelde betalingen te doen bij de aankoop van goederen of de betaling van diensten. Als consumenten echter een betalingsachterstand oplopen, is de standaardrente die door BNPL’s in rekening wordt gebracht exorbitant (ongeveer 8%), net als de aanmaningskosten¹. Er is momenteel een gebrek aan rechtszekerheid rond BNPL’s, en wanneer de wetgeving inzake consumentenkrediet wordt toegepast (wat niet altijd het geval is), is dat slechts gedeeltelijk. Systemen met betaling achteraf kunnen echter worden geanalyseerd als hybride consumentenkredietovereenkomsten die met name inspelen op een bezorgdheid over onzekerheid. Die systemen veranderen het beeld dat consumenten van consumentenkrediet hebben, maar ze mogen niet vergeten dat het om een vermomd krediet gaat. De scheidingslijn tussen methodes voor onmiddellijke betaling en systemen voor gespreide betaling is geleidelijk aan het verdwijnen, en dat heeft nu al een impact op de overmatige schuldenlast van consumenten en op financiële kennis.

Als gevolg van dit alles zijn deze leden hevige voorstander van een snelle en volledige omzetting van de richtlijn. Het wettelijk kader voor microkrediet is van groot belang om de consument te beschermen. Bovendien is een van de hoofddoelstellingen van de richtlijn specifiek om een kader te bieden voor dit type microkrediet².

Daarom pleiten deze leden voor een maximale omzetting van deze regels om een doeltreffende controle van BNPL-systemen, een duidelijkere plicht tot informatieverstrekking aan consumenten, en een strengere aanpak van het probleem van reclame mogelijk te maken.

Voor een verdere toelichting bij de verschillende vastgestelde en onderzochte problematische praktijken verwijzen deze leden naar de studie van BV REOC uit 2024, gepubliceerd door de FOD Economie³, waarin een bestaande correlatie tussen de systemen met betaling achteraf en overmatige schuldenlast wordt vastgesteld. In die studie worden ook concrete aanbevelingen gedaan aan de overheid.

Wat tot slot het statuut van de aanbieders van BNPL-diensten betreft, moeten de bedrijven die deze diensten aanbieden, geregistreerd worden als kredietbemiddelaars zodra de wetgeving inzake consumentenkrediet op hen van toepassing is. Aangezien de raadpleging van de Centrale voor Kredieten aan Particulieren (CKP) verplicht wordt voordat BNPL-krediet wordt verstrekt, zullen dienstverleners zich moeten aansluiten bij financiële ondernemingen die de

---

¹ Meestal rekent een BNPL-operator, naast verwijlinteressen, bijvoorbeeld een vast bedrag van 5 tot 10 euro aan als een gebruiker een betaling niet uitvoert, en brengt hij meer in rekening als de gebruiker blijft betalingen niet uitvoeren.

² Zie met name overweging 7, 15, 16 en 17 van de richtlijn.

³ Belgische Vereniging voor Onderzoek en Expertise voor Consumentenorganisaties, “Koop nu! Betaal later? Een hellend vlak naar schuldenlast?”, gepubliceerd op 3 mei 2024, beschikbaar via: <https://economie.fgov.be/nl/publicaties/koop-nu-betaal-later-een>, geraadpleegd op 07.11.2024.

status van kredietverstrekker hebben. Kredietbemiddelaars zijn dus niet onderworpen aan dezelfde zware verplichtingen als kredietgevers (met inbegrip van die inzake erkenning).

Kortom, deze leden zijn van mening dat het belangrijk is dat aanbieders van systemen met betaling achteraf aan dezelfde beschermende regels worden onderworpen als de 'traditionele' spelers in de financiële sector. Anders zal de bescherming van de Belgische consumenten ernstig worden ondermijnd en zal de hele spiraal van overmatige schuldenlast nog moeilijker te stoppen zijn.

Volgens de brc Verbruik is het in ieder geval noodzakelijk om het principe 'Buy Now, Pay Later' duidelijker af te bakenen.